

Παρακάρλια - 2024

8^ο Διεθνές Εθνολογικό Συνέδριο Αμφικτιονίας Θεσσαλών Καραγκούνηδων

«Αντιπλημμυρική Θωράκιση και εξασφάλιση
βιώσιμων υδατικών διαθέσιμων οι βασικές
προϋποθέσεις για ανασυγκρότηση της
Θεσσαλίας» [Πλαίσιο - Σχέδιο - Προοπτικές]

6/7/2024

Κώστας Γκούμας

Γεωπόνος, πρώην Πρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ/ Κ.Ε,
πρώην Διευθυντής Εγγείων Βελτιώσεων Νομού Λάρισας

2001

8^ο Διεθνές Εθνολογικό Συνέδριο Αμφικτιονίας Θεσσαλών Καραγκούνηδων

«Αντιπλημμυρική Θωράκιση και εξασφάλιση
βιώσιμων υδατικών διαθέσιμων οι βασικές
προϋποθέσεις για ανασυγκρότηση της
Θεσσαλίας» [Πλαίσιο - Σχέδιο - Προοπτικές]

6/7/2024

Κώστας Γκούμας

Γεωπόνος, πρώην Πρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ/ Κ.Ε,
πρώην Διευθυντής Εγγείων Βελτιώσεων Νομού Λάρισας

Δίκτυα δημόσια ή ιδιωτικά

- ✓ Οδικά,
- ✓ Σιδηροδρομικά,
- ✓ Ηλεκτρικά,
- ✓ Αντιπλημμυρικά,
- ✓ Στραγγιστικά,
- ✓ Αρδευτικά,
- ✓ Αγροτικής οδοποιΐας

Διάφορα Υδατικά Έργα

- ☐ Λιμνοδεξαμενές,
- ☐ Ταμιευτήρες,
- ☐ Αντλιοστάσια,
- ☐ Γεωτρήσεις

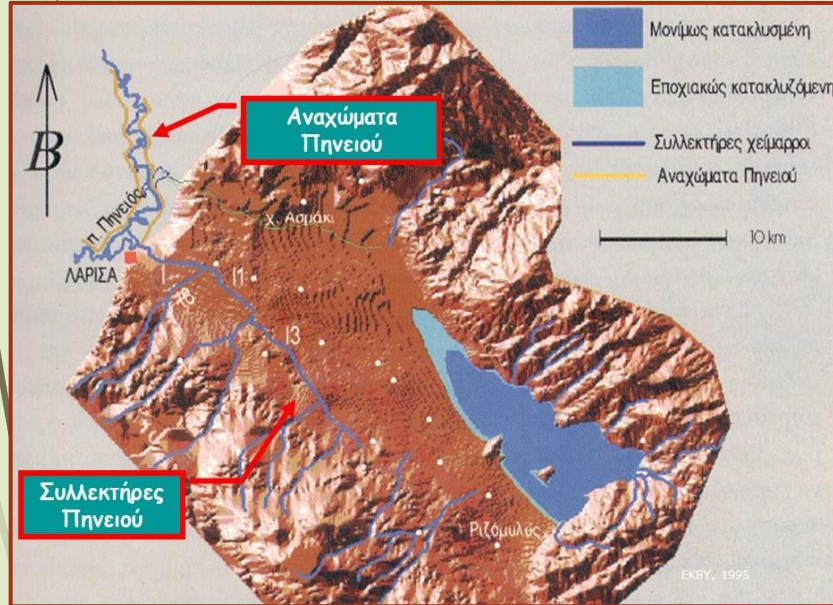
Ιδιοκτησίες -Εξοπλισμός

- Κτίρια,
- Κατοικίες,
- Αποθήκες,
- Κτηνοτροφικές μονάδες,
- Αγροί,
- Γεωργικά μηχανήματα,
- Αρδευτικά συστήματα

Έργα Αντιπλημμυρικά - Εξυγιαντικά Θεσσαλίας

{Η «Μάχη ΜΕ το νερό»}

Μελέτες Nobile,
Gotteland

1913
1887

Αντιπλημμυρικά
έργα Voort
Μελέτη Macdonald

1960
1930

1962
1959

Εξυγιαντικά
έργα Κάρλας

Νέος
Ταμιευτήρας
Κάρλας

2018
2000

ΣΔΚΠΘ

2024
2019

Σχέδιο Κυβέρνησης
για Ανασυγκρότηση
(Master Plan -
Ίδρυση Ο.Δ.Υ.Θ.)

2024

Προτάσεις
Περιφέρειας
και Φορέων για
Ανασυγκρότηση

Ανασυγκρότηση
Θεσσαλίας (::)

2023
2020

Πλημμύρες
Daniel - Elias
ΙΑΝΟΣ

2014
1990

Αντιπλημμυρικά
Έργα Λάρισας

Έργα Αξιοποίησης Υδατικών Πόρων Θεσσαλίας

{Η «Μάχη ΓΙΑ το νερό»}

Ανασυγκρότηση
Θεσσαλίας (∴)

Προτάσεις
Περιφέρειας
και Φορέων για
Ανασυγκρότηση

2024

Σχέδιο Κυβέρνησης
για Ανασυγκρότηση
Master Plan -
Ιδρυση Ο.Δ.Υ.Θ.)

Ταμιευτήρας
Κάρλας

2018
2000

2013
2007

2024
2017
2014

Θυρόφραγμα
Γυρτώνης

Πλημμύρες
Daniel - Elias
ΙΑΝΟΣ

2023
2020

2023

Πρόγραμμα «Υδωρ 2.0»
Φράγμα Ενιπέα Φαρσάλων,
Εκσυγχρονισμός δικτύων
ΤΟΕΒ Ταυρωπού, Αρδευτικό
δίκτυο Υπέριεας - Ορφανών

2024
1998

Μικρά
Φράγματα

2010
1996

Έργα Αχελώου

Ύψος φράγματος (από κοίτη) 150 μ.
Μήκος στήσης 397 μ.
Μέγιστο ύψος από θεμελίωση 175 μ.
Συνολικός όγκος ταμιευτήρα 502 εκατ. κ.μ.

33.000 Ιδιωτικές
Γεωτρήσεις

Πεδινοί
ταμιευτήρες

2019
1987

2002
1984

Φράγμα Σμοκόβου

Μελέτες Sogreah
Γεωτρήσεις ΠΑΥΥΘ

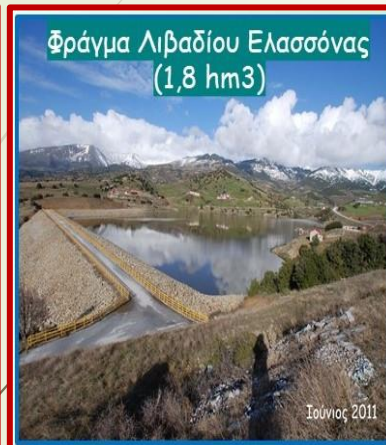
1990
1972

Μελέτες
SNC, E-Watt

1971

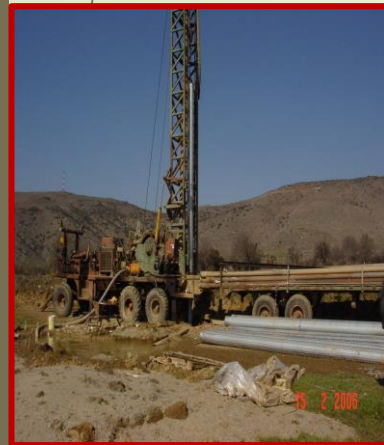
ΥΗΕ Ταυρωπού

1960
1955

Φράγμα Λιβαδίου Ελασσόνας
(1,8 hm³)

Ιούνιος 2011

Τα παρακάτω υδατικά έργα (μικρά και μεγάλα) που υπηρετούν τον πρωτογενή τομέα (και όχι μόνο), αποτελούν σημαντικό κεφάλαιο και μοχλό ανάπτυξης για την οικονομία της Θεσσαλίας, που εξαρτάται όμως σε μεγάλο βαθμό και από το πολύτιμο αλλά σε ανεπάρκεια κοινωνικό αγαθό, το ΝΕΡΟ.

Είδος έργου	Λάρισα	Καρδίτσα	Μαγνησία	Τρίκαλα	Σύνολο
Γεωτρήσεις κρατικές-κ.α	720	422	30	540	1.712
Γεωτρήσεις ιδιωτικές	14.000	7.000	4.000	5.900	30.900
Ταμιευτήρες πεδινοί	15	1	1	-	17
Φράγματα < 15 μ.	36	30	-	-	66
Φράγματα > 15 μ.	15	2	2	2	21
Διώρυγες επενδ/νες (χιλ.)	60	924	200	34	1.218
Διώρυγες χωμάτινες (χιλ.)	600	850	50	1950	3.450
Επιφανειακοί αγωγοί (χιλ.)	770	885	30	1050	2.735
Υπόγειοι αγωγοί (χιλ.)	342	60	15	216	633
Αρδευτικά-αντλιοστάσια	42	112	21	6	181

Έργα Ταμίευσης νερού (280 hm³)
 21 Φράγματα (> 15 μ.)
 66 Φράγματα (< 15 μ.)
 17 Πεδινοί ταμιευτήρες - Λιμνοδεξαμενές

Γενική άποψη Φράγματος - Λίμνης Σμοκόβου

29 2003

Ανοικτά δίκτυα μεταφοράς νερού :
 1.218 km με επένδυση - 3.450 km χωμάτινα

Ρουφράκης Γυρτώνης

ΠΕΔΙΝΟΙ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΕΣ (ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΕΣ)

ΑΕΡΟΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ Α & Β ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ

2005

ΑΕΡΟΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ & ΔΗΜΗΤΡΑΣ

2005

ΑΕΡΟΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ Α ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ

2005

ΑΕΡΟΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑ Β ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ

2005

Κλειστά δίκτυα μεταφοράς νερού :
 735 km επιφανειακά - 633 km υπόγεια

5 4 2003

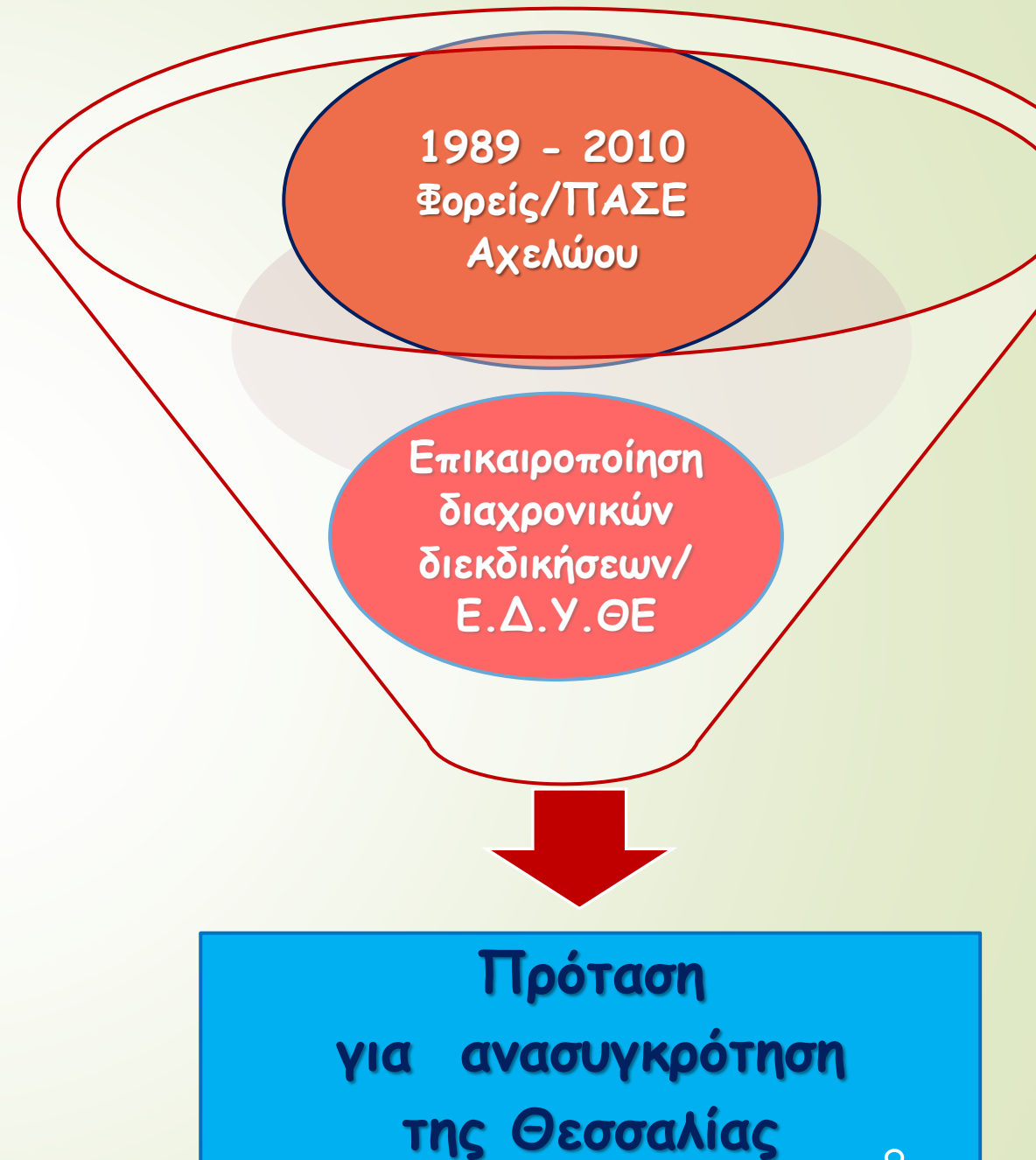
5 10 2000

2 11 2000

Η συζήτηση για τα υδατικά προβλήματα έχει την αφετηρία της στο μακρινό παρελθόν και στις διαχρονικές και μαζικές διεκδικήσεις των Θεσσαλών από την 10ετία 1980-1990.

Τις θέσεις αυτές επικαιροποίησε το 2021 η Ε.Δ.Υ.ΘΕ με αναφορά της που κατέθεσε στη Βουλή και τα κόμματα, αλλά και πρόσφατα, όταν διαπιστώσαμε ότι μαζί με όλα τα προηγούμενα ήδη οξυμένα υδατικά προβλήματα, θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε και αυτά που προστέθηκαν με τις πρόσφατες πλημμύρες.

Η Θεσσαλία σήμερα, πρέπει να θωρακιστεί έναντι παρόμοιων απειλών, ώστε οι αγρότες μας να ΜΗΝ αναγκαστούν να εγκαταλείψουν τις εστίες τους και τα χωράφια τους, με ότι αυτό σημαίνει για τους ίδιους, την Θεσσαλία και την χώρα !!

Για να επιτευχθεί όμως αυτό, πρέπει να υλοποιηθούν τόσο τα έργα αποκατάστασης των υποδομών που καταστράφηκαν, όσο και τα νέα έργα προστασίας από απειλές πλημμυρών και τα έργα αποθεμάτων νερού για την αποκατάσταση υδάτινων οικοσυστημάτων.

ΣΧΕΔΙΟ

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΥΔΑΤΙΚΗ
ΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΥΠΟΔΟΜΩΝ

I. Έργα αποκατάστασης ζημιών

Επισκευή - ανακατασκευή

Υφιστάμενων αντιπλημμυρικών αναχωμάτων και τάφρων, συλλεκτήρων, στραγγιστικών δικτύων, αγροτικής οδοποιίας, αρδευτικών δικτύων μεταφοράς νερού, αρδευτικών έργων, αντλιοστασίων και πεδινών ταμιευτήρων στις παρακάτιες περιοχές.

Αποκατάσταση

Ζώνης πλημμυρών με απομάκρυνση εγκαταλελειμμένων κτισμάτων κλπ. εμποδίων, καθαρισμός κοίτης ρεμάτων, παραποτάμων και ποταμών.

Απομάκρυνση

Φερτών υλικών από πλημμυρισμένους αγρούς, επεμβάσεις σε αγρούς (με αυλακώσεις - χαραδρώσεις κ.α) και απόδοση στην καλλιέργεια

Κατάσταση Γεωγραφία, Απριλίου 2024

14

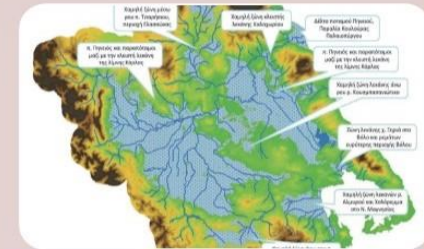
II. Έργα αντιπλημμυρικής θωράκισης

Φράγματα ορεινής υδρονομίας και ανάσχεσης των πλημμυρικών ροών

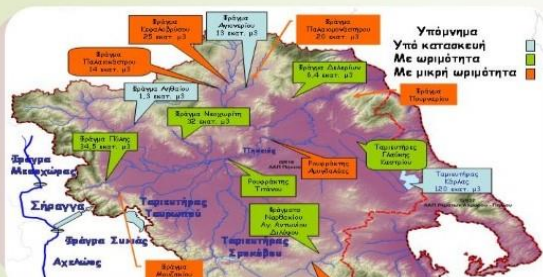
Διαπλάτυνση ρεμάτων - ποταμών. Νέα αντιπλημμυρικά αναχώματα & ζώνες πλημμυρών

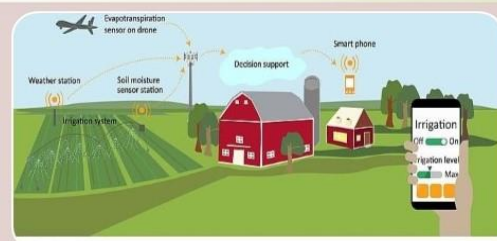
Νέα αντιπλημμυρικά έργα πολλαπλού σκοπού (ταμίευσης νερού, ΥΗΕ κ.α). Εξασφάλιση επιπλέον αποθεμάτων νερού που θα χρησιμεύουν για τις αρδεύσεις, τις περιόδους ξηρασίας - λειψυδρίας

Κατάσταση Γεωγραφία, Απριλίου 2024

III. Έργα ταμίευσης νερού και θωράκισης από Ξηρασία - Λειψυδρία

Νέα έργα ταμίευσης επιφανειακού νερού (φράγματα - λιμνοδεξαμενές), απεξάρτηση των αρδεύσεων από υπόγεια νερά γεωτρήσεων

Έργα εξοικονόμησης νερού (σύγχρονα δίκτυα μεταφοράς & συστήματα άρδευσης, αισθητήρες, λογισμικό - IoT - χρήση τεχνολογίας αιχμής)

20

IV. Έργα δημιουργίας αποθεμάτων νερού, & αποκατάστασης υδάτινων οικοσυστημάτων

Ολοκλήρωση των ημιτελών έργων Αχελώου (Συκιά - σήραγγα), ΕΝΙΣΧΥΣΗ υδατικού δυναμικού της Λ. Πηνειού (ΥΔ Θεσσαλίας), Μέτρα προστασίας και αποκατάστασης προβληματικών οικοσυστημάτων

Έργα τεχνητού εμπλουτισμού, περιοριστικά μέτρα στη χρήση υπόγειου νερού

Υλοποίηση μέτρων μηδενισμού (σε 20-40 χρόνια) του ελλείμματος των 3 δις μ3 και ανάταξη των υπόγειων υδροφορέων

21

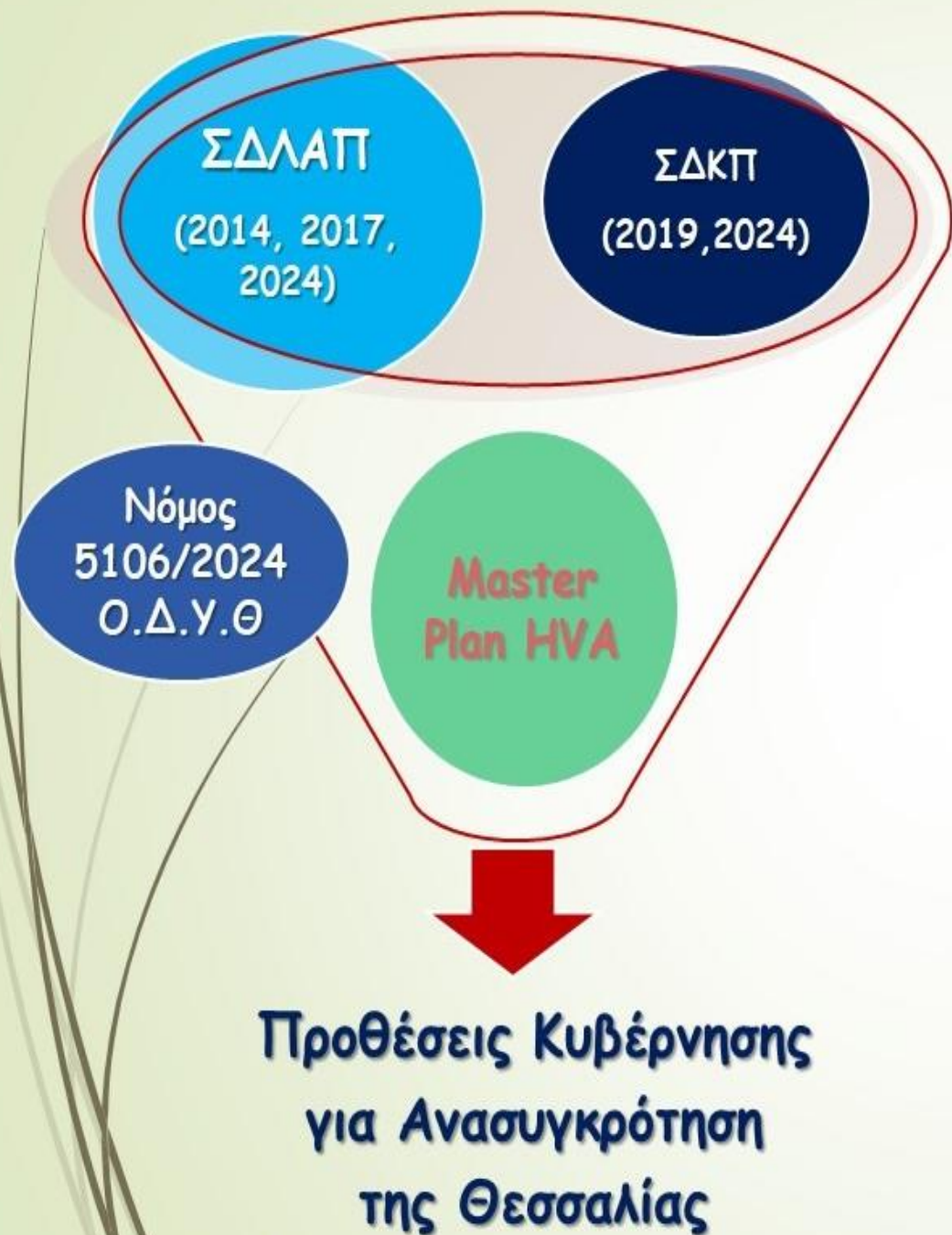
Για να πορευτεί η Θεσσαλία στο μέλλον σε **ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ** και να μπορέσει όχι απλώς να επανέλθει στην ομαλότητα, αλλά κυρίως να ανακάμψει και να αναπτυχθεί, θα πρέπει η Κυβέρνηση, να διαμορφώσει ένα **ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΧΕΔΙΟ**, το οποίο θα συμπεριλαμβάνει ομογενοποιημένες τις προτεινόμενες βασικές **ΔΡΑΣΕΙΣ** και **ΕΡΓΑ**, αξιολογημένα με κριτήρια αναγκαιότητας, τρωτότητας/ επικινδυνότητας, εφικτότητας (τεχνικά/οικονομικά/κόστους - οφέλους), πολλαπλής σκοπιμότητας, ωριμότητας και κυρίως αποδοχής/συναίνεσης.

Πλαίσιο & συντελεστές Ενιαίου Σχεδίου Ανασυγκρότησης Θεσσαλίας

Κριτήρια αξιολόγησης & προτεραιοποίησης έργων θωράκισης της Θεσσαλίας από πλημμύρες και ξηρασία

Master Plan HVA

ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Γενικό σχέδιο κατευθύνσεων για αντιπλημμυρικές υποδομές και προστασία πόλεων - οικισμών, επίλυση υδατικού, σύσταση φορέα διαχείρισης υδάτων και μηχανισμό έγκαιρης προειδοποίησης, προτάσεις για Γεωργία - Κτηνοτροφία, χρονοδιάγραμμα.

Εκτιμώμενη πρόβλεψη προϋπολογισμού κατά κατηγορία και περιοχή

Ανά κατηγορία έργων - δράσεων - μέτρων

➤ Τόμος I Αντιπλημμυρικές Υποδομές

3,298 δισ. €

Vol 1: Flood Infrastructure Defense : € 3.298 million

➤ Τόμος II Οργανισμός Διαχείρισης Υδάτων

Vol 2. Water Management Organization : € 6 million

➤ Τόμος III Έγκαιρη Προειδοποίηση και Διαχείριση Κρίσεων

Vol 3. Early Warning and Crisis Management : € 4 million

➤ Τόμος IV Γεωργία & Κτηνοτροφία

Vol 4. Agriculture and Livestock : €1.256 million

➤ Τόμος V Κοινωνιολογικές Προκλήσεις

Vol 5. Sociological Adaption : € 8 million

Συνολικός προϋπολογισμός : 4.572 δισεκατομμύρια ευρώ

Ο προϋπολογισμός για τις διάφορες περιφέρειες κατανέμεται ως εξής :

- Ορεινή περιοχή 206 εκατ. €
- Τρίκαλα και Καρδίτσα 1.294 εκατ. €
- Περιοχή Λάρισας 289 εκατ. €
- Περιοχή Λίμνης Κάρλας 1.029 εκατ. €
- Γενικά/άλλο 508 εκατ. €

Περιφέρεια Θεσσαλίας

Σχέδιο Γεωργικής
Ανάπτυξης Θεσσαλίας

Σχέδιο ομάδας καθηγητών ΠΘ συνολικού προϋπολογισμού 2.850 εκατ. € - Δημερίδες (Γεωργία - Βαμβάκι - κτηνοτροφία), προτάσεις για νέα σήραγγα Κάρλας, αντιπλημμυρικά έργα, άντληση νερού από παρακάρλιες περιοχές, πολιτική προστασία, περιβάλλον, κλπ.

2,850 δις. €

Περιφέρεια
Θεσσαλίας

Τεχνικές μελέτες (ΔΤΥ) για εργασίες αποκατάστασης αναχωμάτων και καθαρισμούς υδατορεμάτων, παραποτάμων και ποταμών της Θεσσαλίας (προϋπολογισμού 532 εκατ. €)

Κώστας Γκούμας Μάιος 2024

16

➤ Σε ποιες όμως από τις υπάρχουσες υποδομές μπορούμε να βασιστούμε, ποιες πρέπει να βελτιώσουμε και να επανασχεδιάσουμε με τα σημερινά δεδομένα ;

➤ Ποια είναι τα νέα έργα και δράσεις που πρέπει να υλοποιήσουμε, ποιο είναι το κόστος τους και ποια είναι τα βήματα του οδικού χάρτη για το επόμενο χρονικό διάστημα ;

Τα στοιχεία τα οποία θα παρουσιάσω στην συνέχεια, προέρχονται από το αναθεωρημένο και ήδη εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής (ΣΔΛΑΠΤ) Θεσσαλίας, δίνουν την δική μου οπτική για την πορεία αυτού του εγχειρήματος και απαντούν σε πολλά από τα ερωτήματα που έθεσα προηγουμένως.

Ταυτόχρονα όμως δημιουργούνται και νέοι προβληματισμοί για την πορεία αυτής της προσπάθειας !!

Προτάσεις Φορέων Θεσσαλίας Δημόσια Διαβούλευση

Δήμοι - Επιμελητήρια - Αγρότες - ΜΜΕ

- ✓ Αποζημιώσεις, αποκατάσταση υποδομών
- ✓ Πρόταση για σήραγγα Κάρλας,
- ✓ Πρόταση για άντληση νερού από τις Παρακάρλιες περιοχές,
- ✓ Συζήτηση για Βαμβάκι - ΟΔΥΘ

Υδατικό ισοζύγιο ΥΔ Θεσσαλίας (σύμφωνα με το ΣΔΛΑΠΘ, 2024)

(Οι αρδευτικές ανάγκες του ΥΔ υπολογίστηκαν στη βάση των εκτάσεων που δηλώθηκαν ως αρδευόμενες στον ΟΠΕΚΕΠΕ)*.

- Σύνολο αρδευόμενων εκτάσεων* : 2.830.000 στρέμματα
(2.830.000 στρ. χ 456 m³/στρ.)
 - Αρδευτικές ανάγκες 1.290 hm³
 - Απώλειες μεταφοράς 89 hm³
 - Άλλες χρήσεις (ύδρευση, κτηνοτροφία, βιομηχανία) 106 hm³
- 1.485 hm³

ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΥΔΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ

1.485 hm³

ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ : **1.485 hm³**

Διαθεσιμότητα υδατικών πόρων ΥΔ Θεσσαλίας

ΑΣΦΑΛΗΣ ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΑΠΟ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΤΑΜΙΕΥΣΗΣ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ ΑΝΑ ΕΤΟΣ	220 hm ³
ΒΙΩΣΙΜΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΠΟΛΗΨΗΣ ΥΠΟΓΕΙΩΝ	620 hm ³
ΒΙΩΣΙΜΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΕΤΗΣΙΑΣ ΘΕΡΙΝΗΣ ΑΠΟΛΗΨΗΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΩΝ	180 hm ³

ΣΥΝΟΛΟ : **1.020hm³**

ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΤΗΣΙΟΥ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ : **465 hm³**

Μηδενισμός υδατικού Ισοζυγίου στο ΥΔ Θεσσαλίας (Σύμφωνα με το ΣΔΛΑΠΘ, 2024)

Συνιστώσες ισοζυγίου	Ποσότητα νερού (hm ³)
Έλλειμμα	465 hm ³
Μείωση κατανάλωσης αρδευτικού νερού : (1η δέσμη μέτρων ΣΔΘ) :	105 hm ³
Δρομολογημένα έργα : (2η δέσμη μέτρων ΣΔΘ)	38 hm ³
Πρόσθετα έργα - Εμπλουτισμός - Πεδινές λιμνοδεξαμενές (3η δέσμη μέτρων ΣΔΘ)	150 hm ³
Παραμένον ποσοτικό έλλειμμα (Μετά την λήψη 1 ^{ης} , 2 ^{ης} , και 3 ^{ης} δέσμης μέτρων)	$[465 - (105+38+150)] = 172 \text{ hm}^3$

Κώστας Γκούμας Οκτώβριος 2022

12

**ΣΔΛΑΠ
2024**

ΠΑΡΑΜΕΝΟΝ
ΕΛΛΕΙΜΜΑ
Εκατ. m³
465

Εκτιμηθέν έλλειμμα με στοιχεία 2021
ΠΡΩΤΗ ΔΕΣΜΗ ΜΕΤΡΩΝ

Παραμένον ποσοτικό έλλειμμα μετά τη λήψη της πρώτης δέσμης μέτρων που περιλαμβάνουν μέτρα εξοικονόμησης και μέτρα μείωσης απωλειών (αντικατάσταση δικτύων, εξορθολογισμός μεθόδων άρδευσης κτλ.)

360

ΔΕΥΤΕΡΗ ΔΕΣΜΗ ΜΕΤΡΩΝ (ΔΡΟΜΟΛΟΓΗΜΕΝΑ ΕΡΓΑ)

Έργα ταμίευσης χειμερινών απορροών τοπικής σημασίας (Ναρθάκι, Κακλιτζόρεμα), τον ταμιευτήρα Αγιοκάμπου, το φράγμα Παιαιοδερλί στον Ενιπέα και τον ταμιευτήρα Πουρνάρι στα Αμπελάκια

Παραμένον ποσοτικό έλλειμμα μετά τη λήψη της δεύτερης δέσμης μέτρων

322

ΤΡΙΤΗ ΔΕΣΜΗ ΜΕΤΡΩΝ (ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΕΡΓΑ)

Έργα ταμίευσης: φράγματα Πύλης, χαμηλό Μουζακίου, Καλούδα και Νεοχωρίτη, οι ταμιευτήρες Καλού Νερού - Αγίου Αντωνίου, Κοιλιάδας, Κρανώνα, Μπελάς και Κερασούλας Τρικάλων, το φράγμα στη Θέση Δελέρια, το φράγμα Αγιογερνίου Ελασσόνας και ο ρουφράκτης Τίτανου

202

ΤΕΧΝΗΤΟΣ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ - ΠΕΔΙΝΟΙ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΕΣ

192

ΤΕΛΙΚΟ ΠΑΡΑΜΕΝΟΝ ΠΟΣΟΤΙΚΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ

172

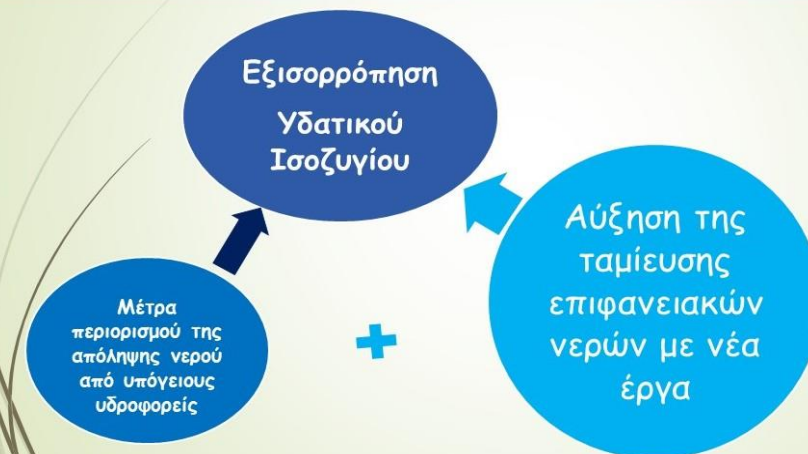
Έργα δομικών κατασκευών ΣΔΛΑΠ, 2024

ΜΟ8Σ1126 - Ανασχεδιασμός ταμιευτήρα Συκιάς σε επίπεδο προμελέτης για την εξυπηρέτηση μεταφοράς 250 hm³ από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού και αδειοδότηση αυτού

ΜΟ8Σ1127 - Υλοποίηση ανασχεδιασμένου έργου ταμιευτήρα Συκιάς

ΜΟ8Σ1128 - Ολοκλήρωση Έργων σήραγγας μεταφοράς ποσότητας νερού 250 hm³ από τον Αχελώο στη ΛΑΠ Πηνειού

ΜΟ8Σ1129 - Μελέτη και Κατασκευή δικτύων άρδευσης για την αντικατάσταση γεωτρήσεων στη ΛΑΠ Πηνειού

Η κυβέρνηση οφείλει να δώσει ένα τέλος στην καταστροφική στασιμότητα της διαχείρισης των εγκαταλειμμένων έργων Αχελώου και με δημοκρατικές και αδιαμφισβήτητες διαδικασίες να φέρει άμεσα το θέμα στη Βουλή.

Οι Θεσσαλοί δικαιούνται επιτέλους να γνωρίζουν τις ποσότητες του νερού που θα έχουν διαθέσιμο τα επόμενα χρόνια, σε συνθήκες κλιματικής κρίσης, για την Γεωργία και την προστασία των οικοσυστημάτων της Θεσσαλίας.

Αυτό είναι και το πνεύμα κοινής ανακοίνωσης, που σας δόθηκε στην είσοδο και συνυπογράφουν 70 πολίτες από όλους τους χώρους, της πολιτικής, της ακαδημαϊκής και ερευνητικής κοινότητας, της τοπικής αυτοδιοίκησης και της οικονομίας : <https://www.yrpethe.gr/archive/koini-anakoinosi-gia-ydatiko-thessalias>

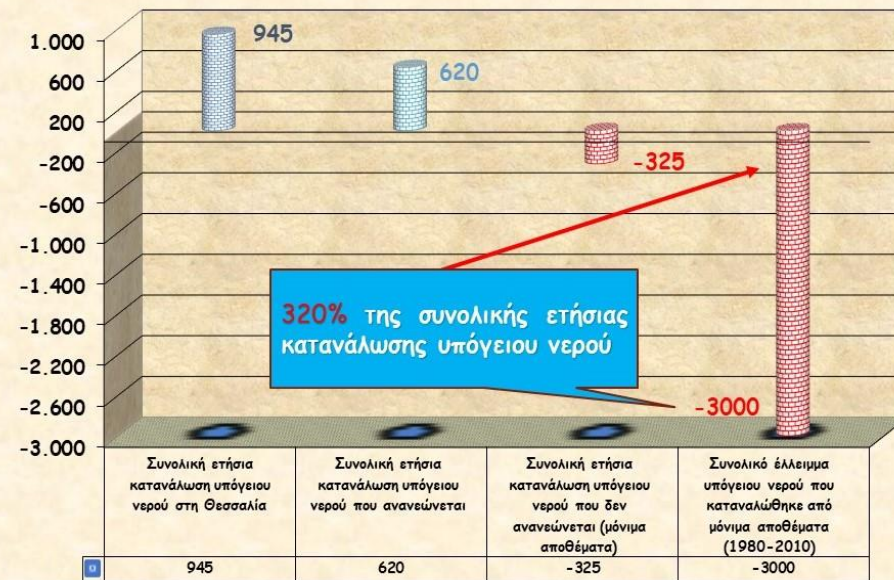
➤ Από τα δεκάδες προβλεπόμενα μέτρα (έργα και δράσεις) που στόχευαν στον μηδενισμό του ελλείμματος και στην «καλή» κατάσταση των υδάτων της Θεσσαλίας, υλοποιήθηκαν ελάχιστα. Βάσιμα συνεπώς έχουμε χαρακτηρίσει το ΣΔΛΑΠΘ ουτοπικό και «άσκηση επί χάρτου».

➤ Δέκα χρόνια από την πρώτη έγκριση (2014) του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής (ΣΔΛΑΠ) Θεσσαλίας, μία σειρά από υπόγεια και επιφανειακά υδατικά συστήματα δεν βρίσκονται σε καλή οικολογική και ποσοτική κατάσταση (σύμφωνα με τους στόχους της Οδηγίας 60/2000).

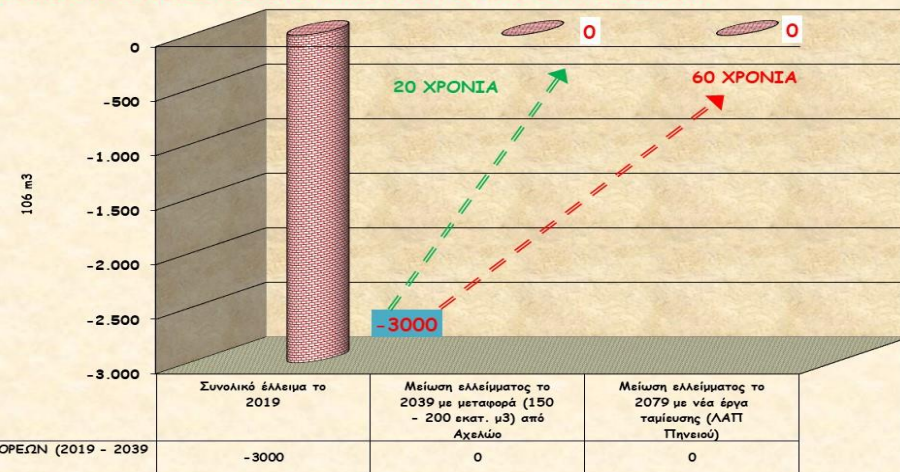
➤ Σημαντικά ζητήματα όπως η εξοικονόμηση νερού, η μείωση των αντλήσεων από υπόγεια οικοσυστήματα και ο στόχος για την αποκατάσταση του ήδη εκρηκτικού ελλείμματος των 3.000 hm³ υπόγειου νερού σε 60 χρόνια δεν έχουν δρομολογηθεί.

Κώστας Γκούμας Ιούλιος 2024

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΥΔΡΟΦΟΡΕΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ

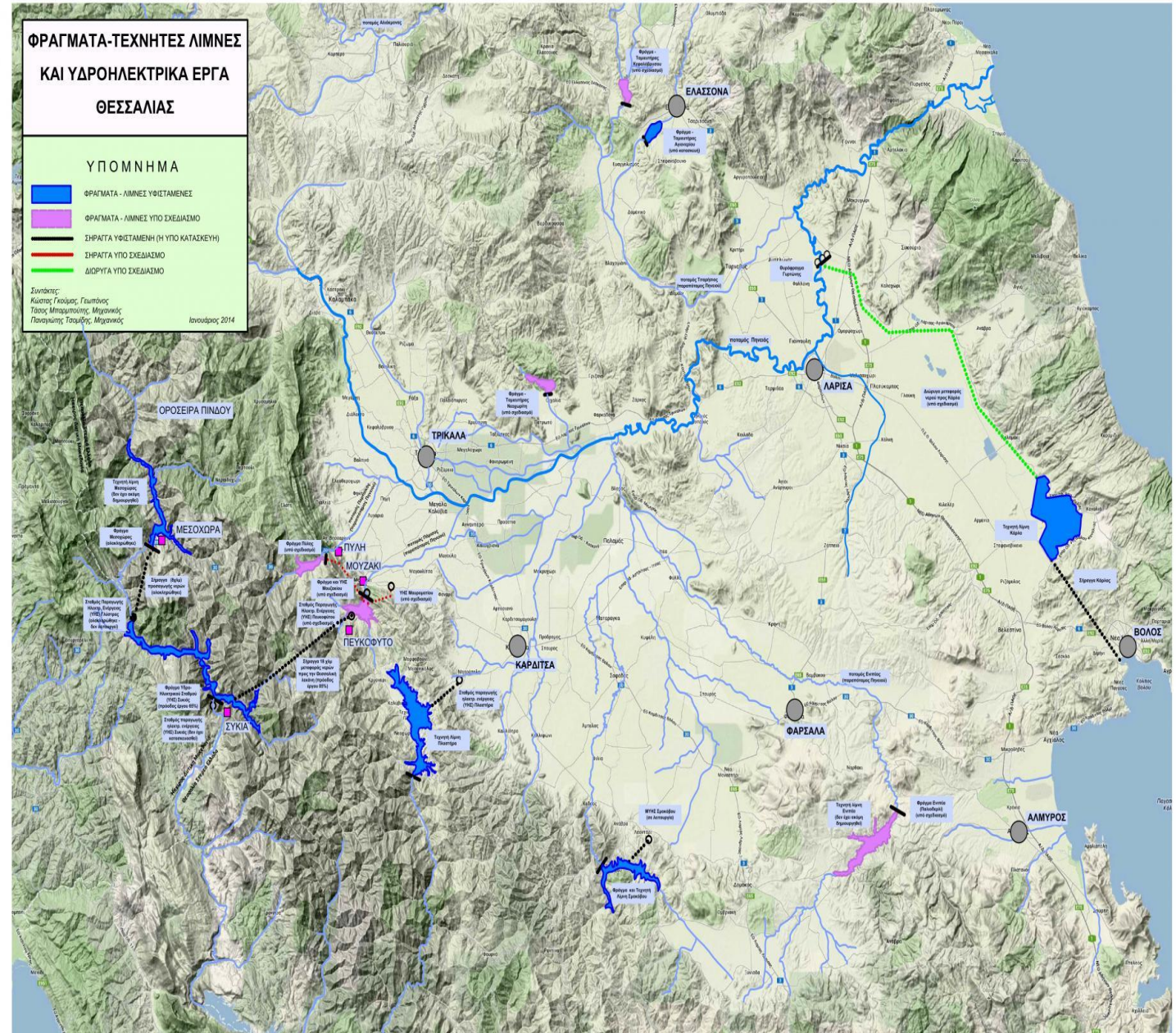
ΣΕΝΑΡΙΑ ΜΕΙΩΣΗΣ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΟΣ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΥΔΡΟΦΟΡΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ

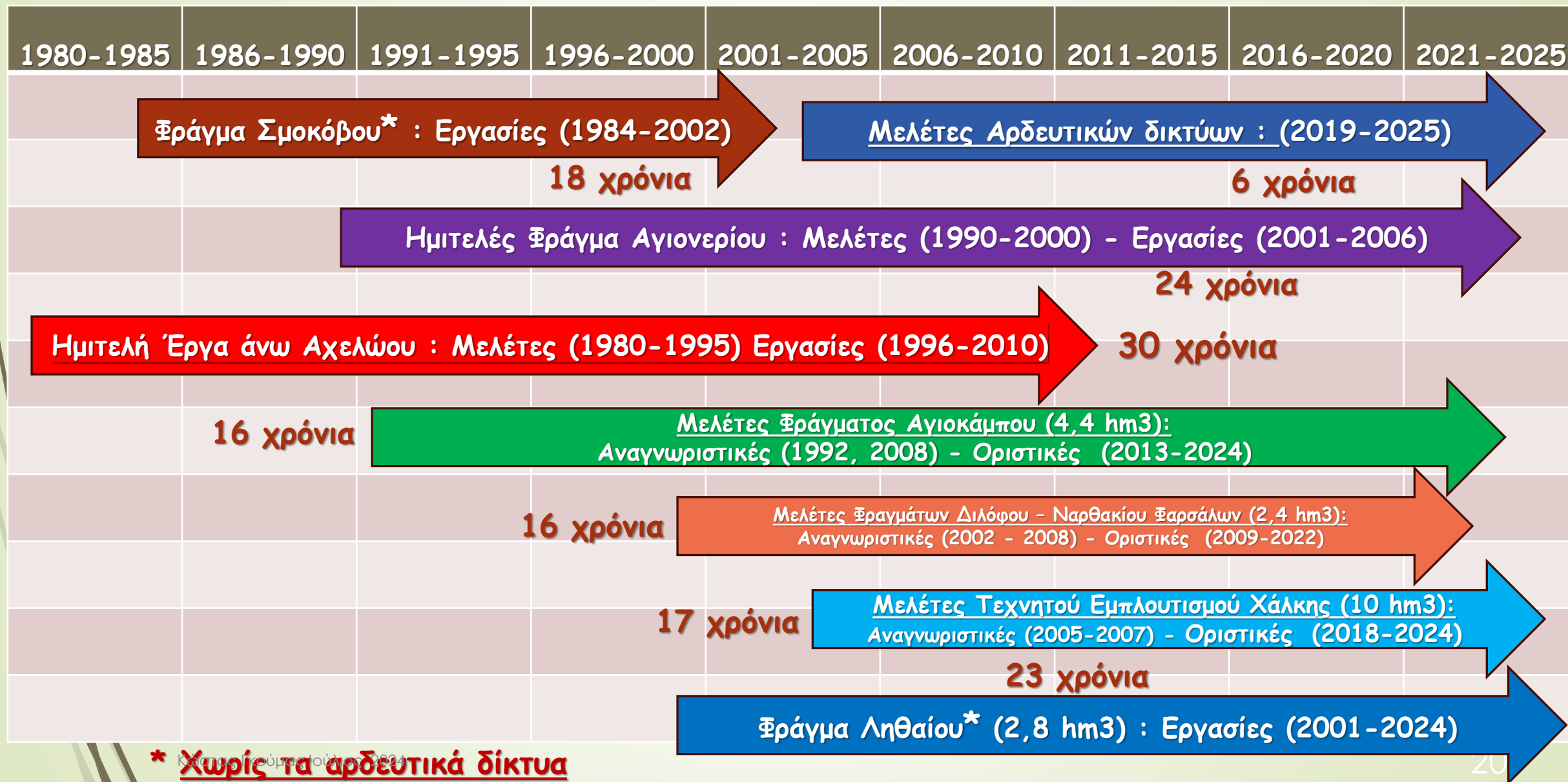
- Γενικά, εκτιμάται ότι υπό τις σημερινές συνθήκες διαθεσιμότητας υδατικών πόρων, δεν είναι δυνατόν να διατεθούν οι αναγκαίες ποσότητες νερού για την κάλυψη της αρδευτικής ζήτησης στη Θεσσαλία, χωρίς οι απολήψεις επιφανειακών και υπόγειων νερών να επιδεινώσουν την κατάσταση των Υδατικών Συστημάτων.
- Αν δεν υπάρξουν αλλαγές και πολιτική βούληση για μεταρρυθμίσεις, δεν αναμένεται να υλοποιηθούν ούτε και όσα έχουν προγραμματιστεί ΣΔΛΑΠΘ μέχρι το 2027 (που θα ισχύει η 2^η αναθεώρηση του) και συνεπώς ένα αξιόπιστο Σχέδιο Ανασυγκρότησης.
- ❑ Τα έργα δομικών κατασκευών που προτάθηκαν έχουν σοβαρές αβεβαιότητες, τόσο από πλευράς μελετών, διαδικασιών «ωρίμανσης» και φορέων υλοποίησης όσο και από πλευράς χρηματοδότησης (απαιτούνται συνολικά πάνω από 1.106 εκατ. €).
- ❑ Τα αναγκαία - διοικητικά μέτρα και δράσεις που προβλέπονται στο ΣΔΛΑΠ (πχ. έλεγχος υδροληψιών και καταναλώσεων), δεν μπορούν να εφαρμοστούν, όσο δεν υπάρχει αποτελεσματικός μηχανισμός - φορέας ή οργανισμός που θα μπορέσει σε ρεαλιστικό χρονικό διάστημα να τα εφαρμόσει ικανοποιητικά.

❑ Τα περιφερειακά έργα, ακόμη και αν υλοποιηθούν σύντομα, δεν επαρκούν για την επίλυση του υδατικού ελλείμματος της Θεσσαλικής λεκάνης και την ανάταξη των υδατικών οικοσυστημάτων, χωρίς την εναλλακτική λύση της μεταφοράς νερών από τον Αχελώο.

❑ Το εναλλακτικό (και καταστροφικό για την Θεσσαλία) σενάριο είναι η μείωση των αρδευόμενων παραγωγικών εκτάσεων (από 500 - 900 χιλιάδες στρέμματα) και σταδιακή φτωχοποίηση χιλιάδων αγροτικών νοικοκυριών.

Παθογένειες και καθυστερήσεις στο σύστημα παραγωγής μελετών και έργων

Διαπιστώσεις - Συμπεράσματα - Προοπτικές

- Σήμερα, 10 μήνες μετά τις πλημμύρες του 2023, γνωρίζουμε το Σχέδιο της Κυβέρνησης που αφορά την αποκατάσταση δημόσιων οδικών και σιδηροδρομικών υποδομών, με συνολικό προϋπολογισμό 1,4 δις ευρώ και χρονοδιάγραμμα δημοπρατήσεων την περίοδο αυτή, αλλά ΔΕΝ γνωρίζουμε το αντίστοιχο Σχέδιο που αφορά την Αγροτική Ανασυγκρότηση.
- Πλην της ψήφισης του Ν. 5106/2024 για τον Ο.Δ.Υ.Θ., δεν έχουν ληφθεί πολιτικές αποφάσεις με συγκεκριμένες κατευθύνσεις και προτεραιότητες, δεν υπάρχουν εξασφαλισμένοι οικονομικοί πόροι και χρονοδιάγραμμα, που θα σηματοδοτούν την βούληση της Κυβέρνησης για Ανασυγκρότηση της Θεσσαλίας. Θα έπρεπε ήδη, εμπειρογνώμονες, τεχνοκράτες, επιστήμονες και διοικούντες απ' όλα τα επίπεδα, μαζί με τους αγρότες μας να ενώσουν τις δυνάμεις τους, ούτως ώστε να αρχίσει η ανασυγκρότηση της Θεσσαλίας, να αντιμετωπιστεί η κλιματική κρίση και να καταστεί πιο ασφαλής και πιο ανθεκτική η περιοχή μας.

Όλες οι ενδείξεις όμως παραπέμπουν στο συμπέρασμα ότι η Κυβέρνηση έχει αποφασίσει να μεταβιβάσει στον Ο.Δ.Υ.Θ. την ευθύνη της σύνθεσης των επιμέρους σχεδίων και προτάσεων και της λήψης των περαιτέρω αποφάσεων και των διαδικασιών υλοποίησης του Σχεδίου για την Ανασυγκρότηση της Θεσσαλίας.

Η υλοποίηση όμως ενός τέτοιου μεγέθους και σοβαρότητας project όπως η Ανασυγκρότηση της Θεσσαλίας, επιείγει και προϋποθέτει σοβαρές μεταρρυθμίσεις και αλλαγές σε πολλούς τομείς, που δεν έγιναν ακόμη !!

➤ Είναι συνεπώς επείγουσα ανάγκη να ξεπεραστούν οι γνωστές αβελτηρίες και παθογένειες του παρελθόντος και να δημιουργηθούν προϋποθέσεις για σχεδιασμό και υλοποίηση ενός ενιαίου, συνεκτικού και εφαρμοστικού σχεδίου έργων αντιπλημμυρικής θωράκισης και βιώσιμων υδατικών διαθέσιμων, με χρονοδιάγραμμα τα επόμενα 8 - 10 χρόνια. Μόνο έτσι θα καταστεί εφικτή η αντιμετώπιση κινδύνων ασφάλειας νερού στη Θεσσαλία, θα μπουν στέρεες βάσεις για το μέλλον της Θεσσαλίας και θα είμαστε πιο προετοιμασμένοι για την κλιματική αλλαγή.

➤ Εάν δεν συμφωνήσουμε όλοι, δηλαδή Πολιτεία, Αυτοδιοίκηση και φορείς της Θεσσαλίας, προς ποια κατεύθυνση θα πρέπει να πορευτούμε τα επόμενα χρόνια στη Θεσσαλία και εάν δεν βρεθεί η κοινή συνισταμένη για τα βήματα Ανασυγκρότησης, δεν θα μπορέσουμε τελικά να αποφύγουμε επώδυνες λύσεις, όπως η μείωση των αρδευομένων εκτάσεων και η συρρίκνωση του εισοδήματος των αγροτών, αλλά και την επιδείνωση των ήδη οξυμένων περιβαλλοντικών και κοινωνικών προβλημάτων της περιοχής μας.

Σας ευχαριστώ

Γεώργιος Γκούμας Ιούλιος 2024

